

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers høringssvar til Klimastatus og -fremskrivning 2023

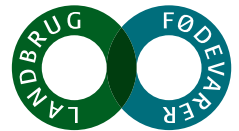
Den 28. april 2023 offentliggjorde Energistyrelsen Klimastatus og -fremskrivning 2023 (herefter KF23). Landbrug & Fødevarer takker for muligheden for at kommentere på denne og sender hermed sine bemærkninger.

Landbrug & Fødevarer bakker op om Energistyrelsens arbejde for kontinuerligt at forfine og videreudvikle fremskrivningens detaljeringsgrad, metoder og transparens. Det muliggør bredere anvendelse af rapportens resultater og skaber grundlag for en bedre debat. Der er en række forhold, hvoraf nogle også gjorde sig gældende i rapporten af sidste år, som Landbrug & Fødevarer vil opfordre til bliver ændret.

Drivhusgasreduktion vedtaget i Landbrugsaftalen ikke medregnet

I KF23 opereres der ud fra et frozen policy scenarie, som indebærer, at udviklingen er betinget af fravær af nye politiske tiltag på klima- og energiområdet foruden dem, som Folketinget eller EU har besluttet før 1. januar 2023, eller som følger af bindende aftaler. Dermed tjener fremskrivningen til en vurdering af, i hvilket omfang Danmarks klima- og energimålsætninger og -forpligtelser forventes opfyldt inden for rammerne af aftalt regulering. Landbrug & Fødevarer undres derfor over, at betydelige dele af de forventede klimaeffekter i *Aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug* af 4. oktober 2021 (herefter Landbrugsaftalen) fortsat ikke medregnes.

Når man har indgået aftale om en række tiltag, der forventes at reducere klimaeffekten på landbrugsområdet, bør samtlige af disse indgå i udledningsberegningerne bag KF23. På nuværende tidspunkt er kun dele af implementeringssporet i landbrugsaftalen indregnet - herunder indsatsen for ekstensivering og udtagning af lavbundsjorder, hyppigere udslusning af gylle, nedbringelse af udledning fra husdyrenes fordøjelse og den øgede kvælstofindsats. Den danske fødevareklynge arbejder imidlertid også med udviklingssporet for at realisere potentialet i grøn bioraffinering, som græsprotein, og brun bioraffinering, som pyrolyse, sikre bedre håndtering af gylle og gødning, herunder brug af nitrifikationshæmmere, udvide lavbundspotentialet og udvikle fodertilsætningsstoffer. Det er politisk

besluttede tiltag, der forventes at reducere landbrugets klimaeffekt med 5 mio. tons CO₂e, som ikke medregnes i Energistyrelsens fremskrivning.

Når landbrugs- og skovsektoren aktivt arbejder for at realisere både implementerings- og udviklingssporet i Landbrugsaftalen for at imødekomme et bindende mål om at reducere minimum 6,1 mio. tons CO₂e i 2030 ift. niveauet i 1990, er det afgørende, at Energistyrelsen medtager alle drivhusgasreduktioner besluttet med Landbrugsaftalen i KF23.

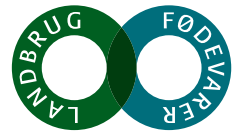
Landbrug & Fødevarer har tidligere anmodet om dette, senest i forbindelse med høringsvar til fodudsætningsnotatet, og ser sig derfor - i fraværet af en ændring - nødsaget til at henlede opmærksomhed på, at Energistyrelsen ved vurdering af øvrige sektors klimapåvirkning imødekommer nye tiltag. I beregningsgrundlaget for drivhusgasudledning fra affaldsforbrænding i affaldssektoren henvises til et fremsat lovforslag om *ny organisering af affaldsforbrændingssektoren og konkurrenceudsættelse af forbrændingsegnet affald*. Der er endnu ikke truffet afgørelse omkring dette lovforslag, hvorfor det undrer Landbrug & Fødevarer, at dette ikke er underlagt fastfrysningen, når udviklingstiltag i en bindende aftale for landbrug tilsyneladende er.

Anvendelsen af Bovaer

En drivhusgasreduktion på 0,4 mio. tons CO₂e forventes i 2030, såfremt det gældende fedtfordringskrav for konventionelle malkekvæg udskiftes med et krav om tilsætning af Bovaer fra og med 2025. Det indgår imidlertid ikke i den officielle opgørelse i KF23 med henvisning til et ønske om stadig flere nationale forsøg. Landbrug & Fødevarer finder det ærgerligt, at anvendelsen af Bovaer ekskluderes fra fremskrivningen, når reduktionseffekten kan beregnes. Klimafremskrivningen er i sagens natur behæftet med usikkerhed, som ikke bliver mindre af at eliminere reduktionspotentialet i Bovaer fra KF23, men til gengæld er med til at negligere landbrugets faktiske reduktionsmuligheder.

Sektoropdeling giver et skævt billede af landbrugets klimapåvirkning

Det er givet, at jo større reduktion af drivhusgasemissioner vi lykkes med på nationalt plan, desto større andel af de samlede drivhusgasudledninger vil være koncentreret på relativt få sektorer. Herunder landbruget, som er en af de sektorer, der er sværest at omstille. Udledninger fra landbrug, skove, gartneri og fiskeri er i KF23 fremskrevet til at udgøre 52% af de samlede udledninger i 2030. Sektoropdelingen i KF23 medfører, at klimaeffekten af væsentlige bidrag fra landbruget til den grønne omstilling i Danmark tilskrives øvrige sektorer. Det giver desværre et skævt billede af landbrugets samlede klimapåvirkning. I praksis er mange sektorer svære at skille ad, da de er indbyrdes forbundne og påvirker hinanden gennem bilaterale samarbejder.

Landbruget forsyner f.eks. energi- og transportsektoren med biomasse og biogas, men klimagevinsten for den fossile energi, som biogassen fortrænger, tilfalder på nuværende tidspunkt ikke landbruget. Landbrug & Fødevarer mener, at sektorenes fulde bidrag skal indgå i beregningerne i KF23.

Manglende skelnen mellem konventionel og økologisk produktion

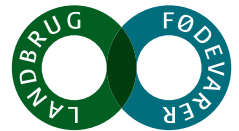
Beregningen af den samlede udledning fra landbrugssektoren er i KF23 baseret på data, der omfatter både den konventionelle og økologiske produktion. Når konventionel og økologisk kvæg- og mælkeproduktion opgøres sammen, har det bl.a. betydning for beregning af antal græsningsdage, som er væsentligt længere for økologiske malkekøer, lattergas udledning fra afgrøderester, der afhænger af høstudbytte, som varierer betydeligt mellem konventionel og økologisk produktion, og metan udledning fra dyrenes fordøjelse, som bl.a. er betinget af foderforbrug og -sammensætning. Landbrug & Fødevarer mener, at der bør opereres med særskilt data for produktionsformerne fremfor gennemsnitlige tal, der antages at være konstante i fremskrivningsperioden frem til 2035, særligt i lyset af et generelt reduktionskrav på enterisk metan i den konventionelle produktion. I forudsætningsnotatet nævnes, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at opdele emissioner på produktionsformer grundet utilstrækkelige data. Landbrug & Fødevarer anerkender Energistyrelsens fokus på denne usikkerhed, men mener, at det ligeledes bør fremhæves i KF23, således der ikke sættes to streger under resultaterne i denne.

Model for fremskrivelse af udledninger og optag fra skove

Skovfremskrivningen viser, at det gennemsnitlige årlige nettooptag fra danske skove og træprodukter har ligget på 3,1 mio. tons CO₂ de sidste 10 år og frem til i dag, mens det forventes at nærme sig nul i 2025. Det er helt naturligt set i lyset af, at mange danske træer blev plantet i kølvandet på 2. verdenskrig og således begynder at være fældningsmodne, mens nye træer ikke kan optage lige så meget CO₂.

Fremskrivningen for skove og træprodukter er årsag til, at land- og skovbrugssektorens samlede nettoudledning forøges i 2025 set ift. 2021. Det giver et fortegnet billede af landbrugets klimaindsats.

Landbrug & Fødevarer vil gerne opfordre Energistyrelsen til at benytte en model, hvor der arbejdes med normer for skovvækst- og optag over årene for at undgå tilfældige udsving, der bagatelliserer den indsats, landbrugs- og skovsektoren gør for at nå deres reduktionsmål.

Faktuelle fejl i KF23 dataark – Landbrug

Landbrug & Fødevarer vurderer, at der i *KF23 dataark – Landbrug* er følgende to fejl i det historiske datagrundlag vedr. grise.

Der er sket en opskrivning på ca. 2 mio. slagtegrise i dataark for KF23 under fanen *Antal dyr* sammenlignet med dataark for KF22. Der er tale om historiske data i både KF22 og KF23. Specifikt for produktionsåret 2020 har Landbrug & Fødevarer i detaljer fået indsigt i, hvordan DCE beregner antal producerede normaltals grise – som var grundlag for dataark for KF22 (gennemgang af dette beregningsgrundlag med DCE i juni 2022).

Antal producerede normaltals slagtegrise er opgjort til:

KF22: 2020 tal = 19.066.047 producerede slagtegrise

FK23: 2020 tal = 21.026.526 producerede slagtegrise

Landbrug & Fødevarer mener, at produktionsomfang beskrevet i KF22 dataark er det korrekte tal.

Derudover er der i KF23 for fanen *Lattergas emission fra gødning ved Smågrise med staldsystem fastgødning/dybstrøelse* sket en 6-dobling af emissionstal fra år 2020 til 2021. Det må være en fejl, da det ikke er sandsynligt, at emissionen stiger så meget på et enkelt år.

Med venlig hilsen

Regitze Chalmer Blomgren

Konsulent

Klima & Energi

E recb@lf.dk